

Διδαχή

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
Δελφών & Μιαούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorfoseos.gr

ΕΤΟΣ 6^ο | 25 Οκτωβρίου 2026 | Αρ. Φύλλου 304

**ΤΗ ΕΙΚΟΣΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ
ΑΓΙΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ.**

Δεν είναι πάντοτε οι μεγάλοι διωγμοί εκείνοι που δοκιμάζουν περισσότερο την πίστη του ανθρώπου. Κάποτε η δυσκολότερη δοκιμασία έρχεται μέσα από τις πιέσεις, τις υποσχέσεις, τις απειλές και την απαίτηση να συμβιβαστούμε με κάτι που γνωρίζουμε ότι δεν είναι σωστό. Τότε ο άνθρωπος καλείται να αποφασίσει τι αξίζει περισσότερο: η προσωπική του ασφάλεια ή η αλήθεια της συνειδήσεώς του. Μπροστά σε ένα τέτοιο δίλημμα βρέθηκαν οι άγιοι μάρτυρες Μαρκιανός και Μαρτύριος.

Οι δύο άγιοι έζησαν στην Κωνσταντινούπολη κατά τον τέταρτο αιώνα, στα χρόνια του αυτοκράτορα Κωνσταντίου, όταν η Εκκλησία δοκιμαζόταν σκληρά από την αίρεση του Αρείου. Παρόλο που οι μεγάλοι διωγμοί των πρώτων χριστιανικών αιώνων είχαν πλέον σταματήσει, μια νέα δοκιμασία είχε εμφανιστεί. Δεν αμφισβητούνταν μόνο το δικαίωμα των χριστιανών να πιστεύουν, αλλά η ίδια η αλήθεια για το πρόσωπο του Ιησού Χριστού.

Ο Άρειος δίδασκε ότι ο Υιός του Θεού δεν είναι αληθινός Θεός, ομοούσιος με τον Πατέρα, αλλά δημιούργημα. Η διδασκαλία αυτή προκαλούσε βαθιά αναστάτωση, διαιρέσεις και συγκρούσεις. Πολλοί επίσκοποι εξορίζονταν, κληρικοί διώκονταν και πιστοί πιέζονταν να αποδεχθούν την αιρετική διδασκαλία.

Μέσα σε αυτή τη δύσκολη εποχή έζησαν ο Μαρκιανός και ο Μαρτύριος. Προέρχονταν από αρχοντικές οικογένειες, είχαν λάβει εξαιρετική μόρφωση και διακρίνονταν για την ευγένεια, την πραότητα και την ευλάβειά τους. Θα μπορούσαν να ακολουθήσουν μια άνετη ζωή, αξιοποιώντας την καταγωγή και τις ικανότητές τους. Εκείνοι όμως επέλεξαν να αφιερώσουν τα χαρίσματά τους στην υπηρεσία της Εκκλησίας.

Έγιναν γραμματείς του αγίου Παύλου του Ομολογητού, αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, ενός γενναίου ποιμένα που αγωνίστηκε για τη διαφύλαξη της ορθόδοξης πίστεως. Ο άγιος Παύλος υπέστη επανειλημμένες διώξεις και εξορίες και τελικά μαρτύρησε στην Αρμενία.

Οι δύο συνεργάτες του δεν εγκατέλειψαν την αλήθεια που εκείνος υπερασπιζόταν. Παρά τις απειλές, παρέμειναν σταθεροί στην ομολογία ότι ο Ιησούς Χριστός είναι αληθινός Θεός και αληθινός άνθρωπος, ο Σωτήρας του κόσμου.

Η στάση τους προκάλεσε την οργή των αντιπάλων της Ορθοδοξίας. Σύμφωνα με την εκκλησιαστική παράδοση, προσπάθησαν να τους απομακρύνουν από την πίστη με πιέσεις και υποσχέσεις. Όμως οι δύο άγιοι δεν δέχθηκαν να ανταλλάξουν την αλήθεια με την ανθρώπινη εύνοια. Τελικά καταδικάστηκαν σε θάνατο και αποκεφαλίστηκαν με ξίφος.

Τα σώματά τους ενταφιάστηκαν κοντά στη λεγόμενη Μελανδησία Πύλη της Κωνσταντινουπόλεως. Αργότερα, όταν αποκαταστάθηκε η ειρήνη στην Εκκλησία, ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος ανήγειρε στον τόπο της ταφής τους ναό προς τιμήν τους. Εκείνοι που είχαν θανατωθεί ως ανεπιθύμητοι έγιναν τελικά πρόσωπα τιμής και ευλογίας για ολόκληρη την Εκκλησία.

Η ιστορία τους μάς διδάσκει ότι η αλήθεια δεν εξαρτάται από το πόσοι την υποστηρίζουν ούτε από το ποιος διαθέτει την εξουσία. Μπορεί μια εποχή να επιβάλλει τη σιωπή, να επιβραβεύει τον συμβιβασμό και να θεωρεί ενοχλητικούς όσους παραμένουν πιστοί στις αρχές τους. Όμως η συνείδηση του χριστιανού δεν μπορεί να καθορίζεται αποκλειστικά από τις απαιτήσεις των ανθρώπων.

Αυτό δεν σημαίνει ότι ο πιστός πρέπει να γίνεται σκληρός, επιθετικός ή αδιάλλακτος απέναντι στους άλλους. Οι άγιοι Μαρκιανός και Μαρτύριος διακρίνονταν για την πραότητα τους. Η σταθερότητά τους στην πίστη δεν τους έκανε ανθρώπους του μίσους. Υπερασπίστηκαν την αλήθεια χωρίς να εγκαταλείψουν την αγάπη.

Εδώ βρίσκεται ένα ιδιαίτερα σημαντικό μήνυμα για τη δική μας εποχή. Συχνά συγχέουμε τη σταθερότητα με τον φανατισμό και την πραότητα με την αδυναμία. Ο αληθινός χριστιανός, όμως, καλείται να συνδυάζει και τα δύο: να είναι σταθερός στις αρχές του και ταυτόχρονα γεμάτος σεβασμό προς κάθε άνθρωπο.

Στην οικογένεια, στην εργασία, στις ανθρώπινες σχέσεις, πολλές φορές αντιμετωπίζουμε μικρότερες αλλά πραγματικές δοκιμασίες της συνειδήσεως. Μπορεί να μας ζητηθεί να αποκρύψουμε την

αλήθεια, να αδικήσουμε κάποιον, να συμμετάσχουμε σε μια συκοφαντία ή να αποσιωπήσουμε κάτι άδικο για να μη χάσουμε την εύνοια των άλλων.

Εκεί ακριβώς αρχίζει το δικό μας καθημερινό μαρτύριο. Όχι απαραίτητα με αίμα και βασανιστήρια, αλλά με τη δύσκολη απόφαση να παραμείνουμε τίμιοι, ακόμη κι όταν αυτό έχει κόστος.

Υπάρχει όμως και μία βαθύτερη διάσταση στη μαρτυρία των δύο αγίων. Δεν αγωνίστηκαν για μια απλή διαφωνία περί θρησκευτικών διατυπώσεων. Υπερασπίστηκαν την αλήθεια ότι ο Χριστός είναι ο ίδιος ο Θεός που έγινε άνθρωπος για τη σωτηρία μας. Αν ο Χριστός δεν είναι αληθινός Θεός, τότε χάνεται το ίδιο το θεμέλιο της χριστιανικής ελπίδας. Γι' αυτό η ομολογία τους είχε τόσο μεγάλη σημασία

Οι άγιοι Μαρκιανός και Μαρτύριος μάς αφήνουν μια σπουδαία παρακαταθήκη να μη θυσιάζουμε την αλήθεια για την ευκολία, αλλά ούτε και την αγάπη στο όνομα της αλήθειας. Να έχουμε καθαρή συνείδηση, ταπεινό φρόνημα και θάρρος στις αποφάσεις μας. Αμήν.

ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Ζῆλον ἔνθεον ἀναλαβόντες, ἡμαυρώσατε Ἀρείου πλάνην ὁμοούσιον Τριάδα κηρύττοντες, Μαρκιανὲ καὶ θεόφρων Μαρτύριε, ὀρθοδοξίας οἱ ἄσειστοι πρόβουλοι, θεῖοι μάρτυρες, Χριστῷ τῷ Θεῷ πρεσβεύσατε δωρίσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.